

УДК 94(477.7):355.333"1806/1828"

О. С. Ложешник

ПОВЕРНЕННЯ ЗАДУНАЙСЬКИХ КОЗАКІВ В МЕЖІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ НА ПОЧАТКУ ХІХ ст.

Досліджено причини переходу козаків після зруйнування Запорозької Січі за Дунай. На основі архівних матеріалів розглянуто способи повернення задунайських запорожців в межі Російської імперії на початку ХІХ ст. Особлива увага звертається на участь депутатів – колишніх старшин у переселенні козаків. Основний акцент зроблено на діяльність Романа Согутчевського, Гаврила Вареника, Дем'яна Чорнобая та Івана Губи. Також у статті аналізуються способи повернення задунайських запорожців в межі південноукраїнського регіону.

Ключові слова: Запорозька Січ, російсько-турецька війна, Усть-Дунайське Буджацьке військо, козаки, Т. Гайдабура, І. Губа, Р. Согутчевський, Р. Циганка, Г. Вареник, Д. Чорнобай.

Після зруйнування Запорозької Січі 1775 р. політика Г.Потьомкіна була спрямована супроти зимівників – запорозьких індивідуальних господарств, що базувалися на вільнонайманій праці. В маніфесті Катерини ІІ про ліквідацію Січі вони були названі серед найголовніших “злочинів” запорожців [1, с. 27]. Роль опорних пунктів колонізації Південної України мали перебрати на себе міста, слободи та хутори [2, с. 125]. Та цей урядовий проект не викликав захоплення запорожців-зимівничан, які деякий час опирались політиці уряду, захищаючи старі звичаї землеволодіння та землекористування, що ґрунтувались, в основному, на вільній заїмці [3, с. 122].

Питання переселення козаків на територію Оттоманської Порти та повернення назад, в межі Російської імперії, досліджували в своїх працях А. Скальковський, повідомляючи про повернення задунайських запорожців як про подію державного масштабу; О. Рябінін-Скляревський, використовуючи документи фондів Державного архіву Одеської області, А. Бачинський, О. Бачинська, І. Сапожников та інші вчені. Новітні дослідження звертають на себе увагу введенням до наукового обігу нових архівних матеріалів, поглибленим вивченням історії задунайського козацтва, як складової частини історії Південної України. Однак, при наявності значної кількості історичних робіт в зазначеній проблематиці залишається ще багато “білих плям”.

Метою даної статті є поглиблення знань про причини переселення козаків після зруйнування Запорозької Січі та повернення задунайців в межі Російської імперії на початку ХІХ ст.

Завдання статті полягають у дослідженні історичних джерел, які визначають способи переселення задунайців у межі Російської імперії та підтверджують участь депутатів – колишніх старшин у цих заходах.

Заходи уряду, які унеможлилювали традиційний спосіб життя козаків після ліквідації Запорозької Січі [4, с. 236-237; 5, с. 22], призводили до знищення запорожцями своїх зимівників та господарств і масових втеч за Дунай [6, с. 54]. Так, у 1776 р. полковник І. Сухина перебрався до Очаківського степу разом з усіма своїми людьми, отарами та гуртами, спаливши перед тим власний зимівник на р. Буг [7, с. 27, 29]. У дослідженнях істориків кількість запорожців, що втекли на територію Оттоманської Порти коливається від семи до десяти тисяч [8, с. 8-9]. Ці дані дещо не співпадають з тією кількістю, яку називає Очаківський паша наприкінці 1778 р. – 12 тисяч [10, с. 183].

Вихід запорожців за кордон викликав неабияку стурбованість уряду: адже за відомостями прикордонної адміністрації, турецький султан схильний був розглядати їх як своїх підданих [11, с. 59-60]. Тому в 80-х рр. ХVІІІ ст. він розгорнув “широкомасштабну кампанію” щодо повернення задунайців. Серед її заходів були: формування Війська вірних козаків (Чорноморського війська), куди записувались задунайці; оголошення амністії для тих козаків, які перейдуть в межі Російської імперії; надання пільг та сприяння оселенню задунайців. Зокрема, в 1804 р. царські чиновники неодноразово надсилали листи через спеціальних агентів, серед яких був і задунайський старшина Т. Гайдабура, для того, щоб викликати задунайців до Російської імперії [11, с. 37-38; 12, с.299-300]. 13 грудня 1806 р. із подібним закликом до кошового отамана задунайських козаків Г. Ковалю звернувся новоросійський генерал-губернатор Е. Й. Рішельє, обіцяючи від імені Олександра І землю на Кубані, права, привілеї та переваги у присвоєнні запорозьких чинів [11, с. 40; 12, С. 301-302].

Масовий вихід задунайців в межі Російської імперії був пов'язаний із початком російсько-турецької війни 1806-1812 рр., коли серед задунайських запорожців відбувся розкол: частина дотримувалась протурецької орієнтації, решта – проросійської. Агітуючи до переходу, уряд постійно звертався до тих, хто вагався і не наважувався на перехід, використовуючи для цього, як таємне листування, так і офіційні заклики. Зокрема, перед початком війни ченці, відправляючи службу в січовій церкві, оголосили, що Російська імперія вступила у війну з турками і виголосили прокляття тим запорожцям, які не повернуться в межі Імперії, а наважаться підняти зброю проти неї. Наслідки не заставили себе довго чекати: наступного дня Д. Капінос із 300 запорожцями на човнах прибув до Херсона.

Одним із дієвих заходів уряду стало штучне формування Усть-Дунайського Буджацького війська, за зовнішніми ознаками схожого на колишнє Військо Запорозьке. Його формування розпочалось у грудні 1806 р. і вже відразу в Кілію перейшли 60 задунайських запорожців, у тому числі 11 – з турецького гарнізону Ізмаїла, а через декілька днів з Ізмаїла перейшов вищезгаданий Т. Гайдабура зі 103 козаками, а за ними отаман І. Губа з козаками на чотирьох човнах [11, с. 40-41]. Найбільші партії задунайських запорожців перейшли в межі Імперії після ухвалення рішення про формування війська Олександром І – 20 лютого

1807 р. Центрами зосередження усть-дунайських козаків стали міста Кілія та Галац [13, с. 150]. Тобто, територія Буджака та Подунав'я, ще перебуваючи під владою Туреччини була передана усть-дунайцям для розселення. Слід зазначити, що значний вплив на переселення задунайців мала агітаційна діяльність задунайських осавулів Р. Согутчевського та Р. Циганки, значкових товаришів Г. Вареника та Д. Чорнобая [14, Арк. 156-158].

Усть-Дунайське Буджацьке військо, не дивлячись на участь у бойових операціях під час російсько-турецької війни 1806-1812 рр. та сприяння у переселенні задунайських козаків, проіснувало недовго. Починаючи з червня 1807 р. уряд все частіше почав ставити питання про необхідність його ліквідації [15, с. 268]. 20 липня 1807 р. Олександр I в рескрипті на ім'я генерала І. Міхельсона прийняв рішення припинити формування війська, мотивуючи його виникненням масового руху селян у придунайські землі "за козацькою волею" [16, с. 90; 17, с. 768]. Під час ліквідації війська селян-втікачів мали заарештувати і повернути до Російської імперії, а частину усть-дунайців переселити на Кубань до їхніх родичів – козаків Чорноморського війська [18, арк. 5]. Та багато з козаків, уникнувши арештів, розселилось в Придунайських степах та придністровських повітах Херсонської губернії [18, арк. 5], перейшло за Дунай до запорожців, шукаючи захисту в "турецькій області" [18, арк. 72 зв.].

Зацікавлений у швидкому заселенні новоприєднаних земель, уряд офіційно дозволив козакам селитися в Придунайських степах, де на той час вже проживало понад 1300 усть-дунайських, задунайських та чорноморських козаків [14, арк. 76-77, 83-83зв.]. Організацію їх оселення було покладено на колишніх старшин: полкового осавула Р. Согутчевського, значкових товаришів Г. Вареника, Д. Добровольського та С. Чернявського [20, арк. 46-47, 55, 58-58 зв., 71-72, 74, 135-142; 21, с. 226-229; 22, с. 126], які одержали право збирати козаків з усього краю. Стимулюючи вихід задунайців, 30 серпня 1814 р. уряд видав маніфест, за яким задунайцям дозволялося селитися разом з колишніми усть-дунайськими козаками.

Агітація усть-дунайських старшин мала гарні наслідки. Протягом 1815-1817 рр. з-за Дунаю вийшли декілька груп запорожців. В тому числі на заклик Д. Добровольського в межі Російської імперії вийшли 670 козаків [14, арк. 199-199 зв., 206 зв.; 23, с. 112, 115, 118], які не лише оселились в існуючих поселеннях, а й заснували нові.

Частина задунайців в 1818 р. отримала землю в Ізмаїльському повіті, де заснувала с. Дракулі (тепер с. Трудове Кілійського району Одеської області), яке невдовзі збільшилось до 45 козацьких родин [20, арк. 4, 30-31, 47-47 зв., 92]. Через значний приріст населення в 1820-1822 рр. деякі з них переселились на лівий берег р. Єнікої, де заснували с. Новопокровське [24, с. 457].

У 1820 р. подібним чином було засноване 38 козацькими родинами в Аккерманському повіті на березі р. Сарата, на місці колишнього ногайського поселення Акмангіт, село з аналогічною назвою [14, арк. 75-75 зв., 86-88, 104-107, 183 зв.] (тепер с. Білолісся Татарбунарського району Одеської області). Серед його першопоселенців були: чорноморці – Євстрат та Семен Тарановські, І. Дидуляка, І. Вареник, Г. Покотило, хорунжий М. Твердохліб; усть-дунайці – хорунжий Й. Губа, осавул Р. Согутчевський, В. Плохий, К. Буздиженко, П. Коваль; задунайці – М. Тищенко, І. Бондаренко. Населення селища постійно зростало, поповнюючись родинами "вихідців із турецьких володінь": на 1826 р. у селі мешкало 611 осіб, з яких лише 30 – були селянами [20, арк. 93-103, 178]. Серед них були й родини козаків Н. Полошенка, П. Славченка, П. Горбенка, М. Вершигори, І. Чернеги тощо [25, с. 185-186; 22, с. 45, 127]. Тому в 1827 р. й постало питання про переселення частини козаків в район колишнього ногайського урочища Чеймакчія, де вони заснували с. Старокозаче (тепер у Білгород-Дністровському районі Одеської області).

Привабливим для оселення задунайських запорожців був і Аккерман (Білгород-Дністровський) та селища Аккерманського (Ганкишла, Шабо, Раскаєць, Паланка, Каплани, Коркмази, Слободзея-Ганеси, Нерушай, Пуркар, Чобруч, Толмази, Ташлик), Ізмайльського (Гричешти, Вилкове, Шагани) та Бендерського (Заїм, Бакчалія, Буди, Спея, Толузи) повітів, де займались риболовлю та сільським господарством. Тут проживали родини козаків В. Бойченка, М. Карпенка, І. Гуся, М. Гуца, Г. Федоренка, А. Молдована, М. Запорожця, І. Чабана тощо [25, с. 185-186; 22, с. 45, 127]. У 1825 р. дев'ять задунайських козаків висловили добровільне бажання оселитись в болгарській колонії Болград, К. Махнидрал, О. Марченко, І. Таран та О. Мельниченко з родинами – в Аккерманському повіті [20, арк. 21-22, 25, 29-29 зв., 41-42, 45-45 зв., 50-51, 56-56 зв., 60]. В січні 1827 р. були зараховані до с. Акмангіт – О. Соколов, Г. Литвинов, І. Мишинський, П. Чернега, С. Білоглазій, І. Васильєв, С. Головков, С. Іванов, І. Риженков, К. Маличенко та Є. Єрмаков [20, арк. 170-172 зв.].

Уряд, розраховуючи подолати опір козацтва, поділив усть-дунайців та задунайців на дві групи. За наказом намісника Бессарабії генерала І. Інзова усть-дунайці зараховувалися до державних селян з підпорядкуванням земській владі і відбуванням відповідних повинностей. Щодо задунайських запорожців, то сподіваючись схилити їх на свій бік і привернути увагу тих, які лишилися за Дунаєм, уряд надав їм права іноземних колоністів, але з обов'язковим переселенням у колоністські округи. Через це в 1823 р. частина задунайців була переселена в Ізмайльську колоністську округу с. Новопокровське (тепер с. Покровка Ізмайльського району Одеської області) [20, арк. 62-62 зв., 68-70, 75-75 зв., 85].

З середини 20-х рр. XIX ст. масовий вихід задунайців у межі Російської імперії був пов'язаний зі спробами турецького уряду використати їх для придушення національно-визвольного руху в Греції [26, с. 273]. Переважна більшість вихідців оселялась в містах і селах Бессарабії разом з усть-дунайськими козаками, відмовляючись від підпорядкування відомству іноземних колоній [27, арк. 240-243]. Так, в 1826 р. в одеський порт на човнах прибули задунайські запорожці, частина з яких вирішила оселитись в Одесі, а решта у Херсоні. Козаки відмовлялись виконувати повинності та сплачувати податки. Навпаки, вважаючи себе ображеними, "не отримуючи обіцяного, працею здобутої винагороди за заслуги перед урядом", вони

часто звертались до Одеської міської поліції із проханнями видати свідоцтва на вихід в Бессарабську область на заробітки [28, арк. 1-70].

Отже, після ліквідації Запорозької Січі козаки залишили Російську імперію, не бажаючи ставати марionетками в дворових іграх Імперії, але напередодні російсько-турецької війни 1806-1812 рр. вони, прагнучи допомогти своїм побратимам, а не піднімати зброю проти них, повернулись назад. В агітації та переселенні задунайців активну участь брали агенти з вербування – колишні запорожці-депутати Р. Сोगутчевський та Р. Циганка, Г. Вареник та С. Чернявський.

У Державному архіві Одеської області збереглося чимало документів, які вказують на масовість виходу задунайських запорожців та їх оселення на території Одещини. Текст поданих нижче документів друкується вперше, популярним методом, зі збереженням мовних, граматичних і стилістичних особливостей оригіналу. Пунктуаційні знаки, великі і малі літери поставлені з наближенням до вимог сучасної пунктуації та правопису. Різничитання географічних і власних назв збережені.

Джерела та література

1. Гончарук Т. Г. Григорій Потьомкін – гетьман українського козацтва / Т. Г. Гончарук. – Одеса : Астропринт, 2002. – 141 с.
2. Скальковский А. А. Опыт статистического описания Новороссийского края и Бессарабии / А. А. Скальковский. – Одесса : Тип. Л. Нитче, 1850. – 386 с.
3. Голобуцкий В. А. Черноморское казачество / В. А. Голобуцкий. – Київ : Академия наук УССР, 1956. – 416 с.
4. Савченко И. Козацкий фактор в административной политике российского урду 70-80 рр. XVIII ст. / И. Савченко // Наукові записки : зб. пр. молодих вчених та аспірантів. – Київ, 2001. – Т. 6. – С. 235-240.
5. Бойко А. В. Запорозький змівник останньої чверті XVIII століття / А. В. Бойко. – Запоріжжя : Видавець, 1995. – 54 с. – (Історія запорозького козацтва ; Вип. 1).
6. Дубровин Н. Ф. Сборник военно-исторических материалов / Н. Ф. Дубровин. – СПб. : Военная типография, 1893. – Вып. 6 : Бумаги князя Григория Александровича Потемкина-Таврического : 1774-1788 гг. – 378 с.
7. Иванов П. А. К истории запорожских казаков после уничтожения Сечи / П. А. Иванов // ЗООИД. – Одесса, 1904. – Т. 25. – С. 20-40.
8. Бачинский А. Д. Народная колонизация придунайских степей в XVIII – начале XIX ст. : дисс. ... кандидата ист. наук / А. Д. Бачинский. – Одесса, 1969. – 378 с.
9. Каюк С. М. Задунайська Січ : автореф. дис. ... кандидата іст. наук. / С. М. Каюк. – Дніпропетровськ, 1999. – 15 с.
10. Щербальський П. Потемкин и заселение Новороссийского края / П. Щербальський. – Москва, 2011. – 23 с.
11. Бачинський А. Д. Січ Задунайська. 1775-1828 рр. : історико документальний нарис / А. Д. Бачинський. – Одеса, 1994. – 121 с.
12. Рябінін-Скляревський О. О. З життя Задунайської Січі / О. О. Рябінін-Скляревський // Україна. – 1929. – Т. 34. – С. 7-34.
13. Бачинский А. Д. Происхождение и состав украинско-русского населения Буджака и низовий Дуная конца XVIII и начале XIX в. / А. Д. Бачинский // Записки Одесского археологического общества. – Одесса, 1967. – Т. 2(35). – С. 136-150.
14. ДАОО. Ф. 1. – Оп. 214. – Спр. 15 за 1817 р. – 336 арк.
15. Бачинська О. А. Придунайський край – територія відновлення державотворчих традицій українського козацтва наприкінці XVIII-XIX ст. / О. А. Бачинська // Наукові записки : збірник праць молодих вчених та аспірантів. – Київ, 2001. – Т. 6. – С. 263-274.
16. Бачинська О. А. Задунайські запорожці у вирі російсько-турецької війни 1806-1812 рр. / О. А. Бачинська // Наукові праці історичного факультету ЗДУ. – Запоріжжя, 2005. – Вип. 19. – С. 89-93.
17. Запорозькая Сечь на Дунае. Рескрипт генералу от кавалерии Михельсону // Русская старина. – 1900. – №3. – С. 768.
18. ДАОО. Ф. 3. – Оп. 1. – Спр. 55 за 1858 р. – 41 арк.
19. ДАОО. Ф. 1. – Оп. 218. – Спр. 2 за 1807 р. – 312 арк.
20. ДАОО. Ф. 1. – Оп. 214. – Спр. 11 за 1825 р. – 549 арк.
21. Скальковский А. О. Історія Нової Січі або останнього Коша Запорізького / А. О. Скальковский. – Дніпропетровськ : Січ, 1994. – 678 с.
22. Загоруйко В. А. По страницам истории Одессы и Одещины : историографический и библиографический обзор / В. А. Загоруйко. – Одесса, 1957. – Вып. 1. – 155 с.
23. Рябінін-Скляревський О. О. Задунайська Січ в народних переказах / О. О. Рябінін-Скляревський // Науковий збірник за рік 1928. – Київ, 1928. – С. 108-138.
24. Корнилович С. Статистическое описание Бессарабии собственно так называемой, или Буджака, с приложением генерального плана его края, составленное при гражданской съемке Бессарабии, производившей по высочайшему повелению размежевание земель оной на участки с 1822 по 1828 год / С. Корнилович. – Аккерман : Аккерманское земство, 1899. – 523 с.
25. Бачинська О. А. Колонізація українським населенням Придунайських земель. XVIII – початок XX ст. : дис. ... доктора іст. наук : 07.00.01 / О. А. Бачинська. – Одеса, 2002. – 401 с.
26. Кондратович Ф. Задунайская Сечь : по местным воспоминаниям и рассказам / Ф. Кондратович // Киевская старина. – 1883. – Т. 5, февраль. – С. 269-300.
27. ДАОО. Ф. 1. – Оп. 190. – Спр. 138 за 1824 р. – 444 арк.
28. ДАОО. Ф. 4. – Оп. 2. – Спр. 459 за 1826 р. – 154 арк.

Lozheshnyk O. Return of the Danubian cossacks to borders of the russian empire at the beginning of 19th century.

It is investigated the reasons of transition of Cossacks after elimination of Zaporizhian Sich for Danube. On the basis of archival materials it is considered ways of return the Danubian Cossacks on the territory of the Russian Empire at the beginning of 20th century. Special attention is paid on participation of deputies – the former foremen at resettlement of Cossacks. The main emphasis is placed on Roman Sogutchesky, Gavril Varenik, Demyan Chernobaya and Ivan Guba activity. Also in articles ways of return the Danubian Cossacks in Southern Ukrainian borders to the region are analyzed.

Key words: Zaporizhian Sich, Russian-Turkish war, Ust-Danube Budzhatsky army, Cossacks, T. Gaydabura, I. Guba, R. Sogutchevsky, R. Tsiganka, G. Varenik, D. Chernoba

Додатки

14 (15, 20) генваря 1827

Его Сіятельству

Господину управляющему Новороссійскими губерніями и Бессарабскою областію тайному советнику и кавалеру графу Федору Петровичу Палену

Одесской градской полиціи
13 генваря 1827
№69

Рапортъ

Вышедшіе изъ турецкого владенія чрезъ Одесскій карантинъ запорожцы Александръ Соколовъ, Григорій Литвиновъ, Иванъ Мышинскій, Петръ Чернега, Семень Белоглазый, Иванъ Васильевъ, Степанъ Головковъ, Спиридонъ Ивановъ, Иванъ Риженковъ, Кондрать Малыченко, Егоръ Ерисаковъ (Ермаковъ) и Никифоръ Волощукъ во взятыхъ съ нихъ въ присутствіи показаніяхъ, что они прибыли сюда съ намереніемъ быть во всегдашнемъ подданстве Россіи и причислится первыя Аккерманского цинута (арк. 170) въ селеніи Акмангите, а последній Никифоръ Волощукъ въ Херсоне въ тамошныя жители.

Вашему Сіятельству полиція представляя въ подлиннике показанія поименованныхъ выходцевъ честь имеетъ просить разрешеіне предписанія докладывая, что до полученія просимого разрешеіния снабжены они срочными билетами на прожитіе въ городе.

Полицмейстеръ В...

(ДАОО. Ф. 1. – Оп. 214. – Спр. 11 за 1825 р. – Арк. 170-170 зв.)

28 генваря 1827

Одесса
№1090

Бессарабскому областному правительству по исполнительной экспедиціи

Одесская градская полиція представляя мне снятыя оною показанія съ вышедшихъ изъ турецкихъ владеній чрезъ Одесскій карантинъ запорожцевъ: Александра Соколова, Григорія Литвинова, Ивана Мышинского, Петра Чернеги, Семена Белоглазова, Ивана Васильева, Степана Головкова, Спиридона Иванова, Ивана Риженкова, Кондрата Малыченка и Егора Ермакова, доносить, что все они изъявили желаніе учинить присягу на верность подданства Россійскому престолу и поселиться Бессарабской области Аккерманского цинута въ селеніи Акмангите.

Препровождая при семь помянутыя показанія означенныхъ запорожцовъ, - я предлагаю Бессарабскому областному правительству (арк. 172) учинить надлежащее распоряженіе на основаніи законныхъ постановленій о приведеніи сихъ выходцовъ на верность подданства Россіи къ присяге и о выбираніи на жительстве въ селеніи Акмангите. При семь уведомляю правительство, что я предписаль Одесской полиціи объявить о семь темъ запорожцамъ и снабдить ихъ письменными видами на следованіе въ Бессарабскую область.

Управленіе

(ДАОО. Ф. 1. – Оп. 214. – Спр. 11 за 1825 р. – Арк. 172 зв.)

№1118 29 генваря 1827 года

Одесса

Одесской градской полиціи

По рапорту ко мне сей полиціи от 13 генваря сего года №69 я ныне же предписаль Исполнительной экспедиціи Бессарабского областного правительства учинить надлежащее распоряженіе о приведеніи ко присяге на верность подданства Россіи и о водвореніи Аккерманского цинута въ селеніи Акмангите поименованныхъ въ томъ рапорте запорожцовъ, кроме Никифора Волощука, изъявившего желаніе поселиться въ городе Херсоне. О семь Одесская полиція имеетъ объявить означеннымъ запорожцамъ, снабдить имъ письменными видами на следованіе въ Кишиневъ съ темъ, чтобы они по прибытіи туда явились въ Исполнительную экспедицію Бессарабско (арк. 173) го областного правительства.

Управитель Новороссійской губерніи
№ 12151 февраля 1827

Открытое предписаніе

Уполномоченный отъ проживающихъ Аккерманского цинута въ селеніи Акмангитъ Усть-Дунайскихъ Буджацкихъ козаковъ, именующійся зауряд-хорунжимъ Демьянь Чернобай въ подлинномъ ко мне прошеніи жалуются, что ... предположившіемъ перейти в Кавказскую область (на Кубань) не дозволяется делать засеваы.

После же, на дозволеніе помянутымъ Усть-Дунайскимъ Будацкимъ козакамъ переселиться въ кавказскую область разрешенія еще не последовало, до полученія коего поселенцы сіе не (арк. 174) должны встречать препятствія въ занятіи хлебопашествомъ, для своего пропитанія, то и предписываю ... земской полицейской власти дозволить имъ делать посевы на настоящемъ водвореніи и оградить имъ отъ всякихъ ... препятствій.
(ДАОО. Ф. 1. – Оп. 214. – Спр. 11 за 1825 р. – Арк. 174 зв.)

Списокъ съ рапорта Одесской градской полиціи господину управляющему Новороссійскими губерніями и Бессарабскою областію отъ 31 генваря 1827 года №264

Присланные при отношеніи Одесской карантинной конторы запорожцы Степанъ Федоренко, Лукьянъ Баланъ, Антонъ Сердюкъ, Макаръ Дымченко, Петръ Руденко, Петръ Зверевъ, Моисей Ивановъ, Моисей Запорожченко и Никита Радіоновъ во взятыхъ съ нихъ въ присутствіи полиціи показаніяхъ, между прочимъ показали, что они прибыли сюда съ намереніемъ быть во всегдашнемъ подданстве Россіи и причислиться первые: Федоренко, Баланъ, Сердюкъ, Дымченко, Руденко Таврической губерніи въ городе Алешкахъ; Зверевъ и Моисей Ивановъ въ городе Керчь Ениколе; Запорожченко Аккерманского цинута въ селеніи Акмангите, а Никита Радіоновъ въ городе Аккермане.

Вашему Сіятельству полиція представила въ подлиннике показанія поименованныхъ выходцевъ честь имеетъ просить въ разрешеніи предписанія докладывая, что до полученія просимого разрешенія снабжены они срочными билетами на прожитіе въ городе.

Титулярный советникъ.

(ДАОО. Ф. 1. – Оп. 214. – Спр. 11 за 1825 р. – Арк. 184)